

RENOUACIÓ

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER D'EN PRIM, 201

Tots els treballs són de reproducció lliure, indicant tant sols la procedència

Preus de subscripció

Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.

Anuncis, Intercal'lats i Remitits

Preus convencionals

Els Retaules

La manca de coneixements i d'espiritualitat comú en el poble per a esbrinar el què foren nostres institucions mig-evuls, així com també certs prejudicis de *secta*, ens porten a un estat d'anorreament per a les coses d'art, que no és d'estranyar que se n'aprofiti l'element clerical, usurpant un dret que és ben propi del poble.

Estudis molt pregons de significats i cultíssims escriptors, historiadres i crítics d'art catalans, han demostrat com l'ajuntament de Granollers per allà en el segle XV, manà pintar els anomenats retaules als germans Bergós, de nom immortal.

Es possible que, per part de certs elements, se vulgui oblidar l'història de l'antigor, ja que, de molt temps, l'estat espanyol i el *clero*, sembla que només treballen paral·lelament per a ofegar la vida intel·lectual de Catalunya i engolir la política, privant-nos així de sumar-nos al moviment d'universal restauració contemporània. Aquests retaules representen per a nosaltres, que'ls nostres abans passats també varen voler tenir una petita part entre les abundoses i admirables meravelles de la Catalunya d'aquells temps, que han restat abscondides molt temps, com fòssils, per la rencunia dels homes, en el soterrament d'aquells segles, i per lluita de religions.

Són per a nosaltres com un raig de sol d'esclat aurífic, llegat de passades generacions que havem d'estimar com riquesa de les nostres estranyes i no permeterem enllotar-les

per corrents exòtiques ja, en el nostre segle.

Oh, quí podés escorcollar en lo més pregón, els arxius de nostres glories, esvaint amb la pols dels per-

La Lyonesa

Plaça d'en Perpinyà, 11 : Telèfon 33

El laboració diària de dolços i pastellets
TORTELLS CALENTS, tots els dies de festa,
fins a les dugues de la tarde

PANELLETS

el laborats exclusivament amb almella

PANELLETS de YEMA

Especialitat de la casa

Se serveix a domicili

gamins tots els dubtes, misteris i secrets que les centúries ens amaguen de tantes coses! Quí podés contemplar l'ossamenta de la nostra societat històrica, retornant-la amb la veu de la vida per a fruit de ses harmonies i de tantes gestes heròiques oblidades, de les admirables institucions fetes runes i de les deus d'una tradició de grandeses en mala hora estroncada pels Atilas d'ahir, iguals als d'avui; esperits d'ambició; avars, que ho confonen tot, sota la capa de l'uniformisme!

À aquesta obra pictòrica, descendència d'una obra gegantina, quí li havia de dir que s'havés de veure empètitida, are, per les calamitats i miseries d'una societat, hipòcritament religiosa, miseries de una de-

generació social; producte per un igual pot-ser del propi escolament i inanió a que's troba arrastrada per l'empenta vivificant d'un progrés que ha d'arrollar al séu pas tota aquesta malavolença estranya. No sembla sino que'ns trobem encare en aquells temps de ferotges creuades, d'aquelles grans *partides* de bandolers, que recorrien el país sens altre propòsit que robar i destruir, emparats per senyors feudals, reis i clergues que eren aleshores omnipotents. Per això avui ressona, més fort que mai, el nostre crit d'*alerta* per totes aquelles ànimes generoses que sentin un pregón menyspreu per tot lo vil i rufi's vulguin aplegar al costat nostre per a protestar indignadament contra'ls fets comesos en nom d'una religió material i capitalista. Altres pobles d'Espanya, en diverses ocasions s'han deixat usurpar sos tresors, essent venuts a l'estranger; nosaltres, ja que no'ls podem retenir en nostre poder, tenim l'obligació de vetllar per ells, com s'ha fet, i exigir el preu obtingut de l'ajuntament de Barcelona, amb els mateixos diners una obra de caritat i de justícia.

T.

RÀPIDA

EL GOVERN DIU... — Que ja podem respirar un xic més ample. Ha aixecat l'estat de guerra, quan ja quasi bé hi estavem acostumats. Ha fet mal fet, no havent aixecat la suspensió de les garanties que la Constitució ens dona per a parlar i escriure segons sigui'l nostre pensament i voluntat d'expressar-lo.

Molt bé que un sabre menaci les nostres pomes i fins els nostres caps; per això és un sabre. Més, que un senyor que no sols no porta sabre, sino que s'alaba a tot arreu d'èsser el redemptor de la classe obrera, perquè li ha procurat les lleis que li dignifiquen el treball, sigui precisament el que conculqui la principal llei — la llibertat — que'ns garantitza la constitució de l'Es-

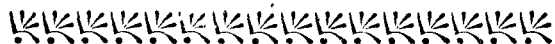
FERRER

SASTRE

Ex-fallador de la Sastreria New-York

PELAI, 34, 1.º, 2.º : BARCELONA

L'especialitat d'aquesta casa consisteix en el bon gust en els genres, en el tall perfeccionat i en la confecció acurada



Consultori per a enfermetats dels nens i medecina en general

de

Ramón Coma i Roca

Metge forense

Ex alumne intern dels Hospitals i de la Facultat de Medecina

Carrer de Sant Roc, 14, 1.º

Hores: de 11 a 1 i de 7 a 8

Café i Restaurant

de la

Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coberts des de 250 pessetes
Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals
Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL
en tot temps de l'any

tat, això no té passador; això, és un dato més per a jutjar de la solvencia política dels nostres governants. I així se donarà'l cas, verament paradoxic, que una funció democràtica — les eleccions municipals — s'efectuarà tenint endogalada la llibertat.

Ai, Datol Ai, governl...

Sic transit gloria mundi.

L'HOME

II

En l'article passat, vaig voler demostrar l'estat present de l'home. La majoria d'aquests, viuen en un esclavatge que podríem dir-ne modern. Si'l desgranessim, trobaríem molts punts de contacte amb el de l'antic feudalisme. La majoria arrastrem una existencia falsa; la nostra vida, depèn d'un sens fi d'atencions i mires, puix encare que semblem viure deslliats, no'n som. Estem empresonats dintre unes reixes que només són visible cada un per a ell, que no és res més que l'esclavitut moderna.

Davant aquest estat, ens sentim acovardits i no gosem esforçar nos per a treure'ns del damunt aquest pes. Per a distreure'ns, recorrem al vici, com si no fos res més que un opi que acaba per a tornar-nos idiotes, fent-nos a voltes incapaçs per al treball.

L'home te obligació de guanyar amb son esforç (sigui treball manual o intel·lectual), l'aliment de que té necessitat son cos; del contrari, és inútil a la vida, com també són inútils les plantes dolentes que's crien entre mig del camp. L'obligació del pagès és exterminar-les, com també tora útil l'extermini dels paràsits de la societat.

Els abans passats conqueriren sos títols de noblesa, combatent als moros o anant a aquelles tant anomenades cruades d'on tornaven carregats de botí i tacada de sang sa armadura. Regien el govern dels pobles gent guerrera, sí; però descuidada amb el què's referia al progrés i educació de sos vassalls.

Are les conquestes són diferents. Així com abans eren els poderosos que anaven a terres llunyes en busca de riquesa i honors, are són els desheretats, els paries que deixen sa llar, no de bon grat com els abans passats, sino per força i anant també a llunyes terres, en busca d'un troç de pa que no troba en la propietat.

Aquests són els nous exèrcits; aquests són els nostres. Mireu-los el rostre, de color de terra i el front pàl·lid. Són gent del camp; no porten, com els antics, tizona ni llança; les seves armes són magalls i pics. D'aquests se fan els nous pobles. De ses files, sortiren Lincoln, Franklin i Washington; tres noms que feren un poble gran. Si Diògenes visqués, hi davant de cada un d'aquests, alçaria sa llanterna dient: Aquests són els homes que no va saber trobar altre temps pels carrers de Corinte.

Davant d'un Pere l'Ermità, preefreixo a Lesseps. El primer, iniciador d'aquelles sangnants cruades on moriren a milers els creients i els no creients; el segon, autor i capdavanter d'aquella obra tant gran que uní dos mars per medi del canal de Suez, simbolitzen el triomf de l'home intel·ligent i treballador sobre l'aventura.

Un jorn, una raça barbre invadí l'Europa, portant per capità a Atila. El seu déu era una espasa clavada a terra, que simbolitzava a Marte, déu de la guerra. Una cadena de molts segles senyala l'argolla a que ha estat sotsmès l'home. Es paradoxic si's compara amb la guerra sagnant a que ha estat abocat el món; més s'acosta'l dia en que l'home, al sortir el sol, se agenollaría davant les eines del treball com a símbol de pau i amor, al nèixer el nou dia.

J. CUCH

temps que gairebé res hi hà impossible i no seria cosa estranya que mentres els uns patim i els altres patim, desapareixessin per art de Déu o del Diable, les taules gòtiques.

Com que si això succeia, ja podríem cridar ous a vendre i no'ns quedaria altre remei que renunciar voluntariament a la mano de doña Leonor, que, en aquest cas, donya Leonor serien els deu mil duros, val la pena de que s'estigui al tanto.

Tots aquests termes tant en boga de la «bona fè» i de «desconfiança», són un mico.

Tenint en compte que la casa de la vila és molt gran; que'ls quadros són del poble i que sempre fa mal d'ulls això d'haver de vigilar-los tota la nit, me sembla que la cosa més pràctica seria tenir un xic més d'atenció al senyor rector, que en aquest bat-i-bull ens fa l'efecte que ve de l'hort.

L'obra mestre d'en Bergós podria traslladar-se molt fàcilment a la casa de la vila; i això — com diem — fora una prova de consideració al senyor rector — digne d'elogi per la seva conducta, — ja que li treuríem una nosa de casa i la responsabilitat que tant venerable senyor contrau guardant les joies de la nostra Pubilla.

LOY

NOVES

VISITA IMPORTANT. — El dijous passat varen efectuar una visita d'inspecció de llocs i terrenys la comissió tècnica militar que ha de informar per l'establiment dels nous regiments d'artilleria acabats de crear, un dels quals correspon a nostra regió militar.

Pel què hem pogut saber particularment, sembla que'ls indicats senyors se n'anaren ben impresionats, per la situació estratègica que aquesta vila representa, en relació a la regió militar.

Celebraríem que l'informe fos favorable a la nostra vila.

....

EL ROPERÓ. — El passat divendres, en un dels sermons matinals dels missionistes que per aquí actuen, va prendre's l'acord de constituir un «Roperó», nomenant-se ja una junta del seno de les associades al mateix.

L'objecte d'aquest «Roperó» és confeccionar roba per a vestir-se'ls pobres, qual treball correrà a càrrec de les senyores i senyoretes associades,

PINZELADES

IX

ELS RETAULES GÒTICS. — Aquestes joies d'art, que, segons se conta, en temps passats un senyor rector les donava pel foc de Sant Joan i la mainada no les va voler perquè eren massa rònegues; que una altre vegada — així també se'ns assegura — un altre rector que va ésser també de la parroquia hi havia fet construir un magnífic galliner; que varen fer un viatge d'anada a Barcelona, realitzant — cosa estranya — la seva tornada al cap d'algún temps i que are sojornen plàcides i confiades en la rectoria, ens han vingut a promoure una especie de conflicte, no sabem si d'ordre moral, artístic o bé econòmic.

Naturalment que pot-ser el qualificatiu més posat en raó serà'l d'econòmic, tenint en compte que'l què's discuteix són la friolera de deu mil duros.

Més val, per això, que de moment, deixant-nos de preàmbuls, ens fixem que som en un

La finalitat de l'obra és molt bonica; però ens temem que la roba que puguin confeccionar en dues hores cada mes (que és el temps que s'imposen l'obligació de treballar) no curarà'l fred ni treurà de pena a ningú.

Nosaltres seríem més pràctics; evitaríem la reunió mensual de *treballadores*, i fariem que la roba a confeccionar se comprés ja confeccionada amb una quantitat amb la qual totes les tant benemèrites senyores podrien sotscriure's.

Aleshores sí que vestiríen algún pobre; i fins nosaltres ens hi associaríem i ens en faríem del «Roper».

....

ESTRANY SUCCÉS. — Va ésser objecte de molts comentaris l'estranya mort, ocorreguda en la presó de Mollet, del cobrador de la casa de banca d'aquesta vila «Ferràn Palau, S. en C.», en Miquel Centellas.

L'home estava en un estanc de Sant Fost, on havia de cobrar una lletra; no se sab del cert el què va ocórrer, però és el cas que fou detingut el cobrador, essent conduït al lloc on morí víctima d'asfíxia per haver-se cremat les seves propies vestidures.

La casa «Ferràn Palau, S. en C.», tenia amb el séu empleat la més gran confiança; li havia fíat respectables sumes a cobrar i mai havia passat la més petita cosa. Això sembla desvirtuar els càrrecs que's feren al dit conveí nostre, al detenir-lo.

....

REUNIÓ. — El dijous a la tarde varen reunir-se a cà la vila l'ajuntament i les juntes administrativa i de construcció de l'Hospital i Assil, per a tractar del conflicte dels retaules.

Sabem que la reunió fou molt moguda, promovent-se series discussions, motivades per la exposició de cert *document*...

No obstant, l'ajuntament, acompanyat d'algún altre senyor, saben aguantar el paper, prenent l'acord de que si no s'arregla l'assumptes tal com volem tots els granollerins, els retaules no sortiran de la nostra vila.

Granollers vol les 50,000 pessetes de renda perpètua per a l'Hospital; si no és així, Granollers no vol donar les seves joies, que sabrà defensar-les, inclús llençant-se al carrer, si's fa precís.

Que ho sàpiguen tots, això.

....

DENUNCIÀ. — Feia molts dies que la teníem en cartera, però volíem comprovar-la.

Fà algún temps que entre'ls veïns del barri del Lladoner se venfen dient i comentant que en la fàbrica d'embutits de can Solé (a l'engròs) s'hi sacrificaven porcs malalts, i fins se feien embutits amb carn de porcs morts de malaltia.

Això, que tant sols se deia de boca en boca en el sudit barri, vàrem tenir ocasió d'observar-ho'l dimecres passat, que per un molt conegut comerciant de porcs d'aquesta vila se va conduir a aital establiment una bestia d'aquestes, morta.

No cal dir que denunciém el fet al senyor Inspector Provincial de Sanitat per a que fassí l'obsequi de pasar a raïlla al poc escrupulós comerciant puix no hi hà dret a emmetzinar a mitja humanitat sigui de Barcelona, que és a on va destinada diàriament aital mercança.

....

PROGRÉS. — Tenim molt bones referen-

cies de la forma amb que han sigut rebudes les primeres classes de segona ensenyança.

A pesar del poc temps que fa que està oberta, són molts ja'ls alumnes que hi concorren i no pocs els que's preparen per a ingressar-hi.

Felicitem al professor i director don Pere Rumbau, pel bon començament de la seva tasca.

....

PRÓXIMA VISITA. — Tenim notícies de que dintre de poc temps efectuarà una visita a aquesta vila la «Unió Industrial», entitat barcelona.

Un dels membres de la mateixa donarà una conferencia pública en un dels nostres locals.

....

SOLDATS. — Abans d'ahir arrivaren a aquesta vila, en viatge de pràctiques de campanya, quatre escuadrons de cavalleria de Santiago, que sortiren ahir de bon dematí.

....

FESTA DE BARRI. — El dissabte prop passat del darrer del Mígdia va celebrar la festa de Sant Miquel amb un lluit ball de nit que que amenitzà l'orquestra «Vilaró».

Per cert que hi havien unes xicotasses!... que feien rodar el caq.

....

FOOT-BALL. — Diumenge passat jogaren interessants partits, en el Camp de Sports, els primers equips «Ateneu Deporliu», de Sant Feliu de Guixols i el «Granollers S. C.»

Arbitrà'l jutge que anava amb els guixolencs, no essent del gust del públic la parcialitat demostrada en la segona part del joc. Aquest, acabà amb el triomf de l'«Ateneu» per 4 goals, havent-ne obtingut 4 també'ls nostres equippers, encare que només se'n marcaren 3 per haver tocat la pilota un jugador en el moment d'entrar-la a la porta dels contraris.

....

L'ORFEÓ GRANOLLERÍ. — Aquest dematí ha sortit cap a Caldes de Montbui aquesta important secció coral de L'Unió Lliberal, la qual té anunciat un gran concert en l'Ateneu Democràtic Progressista d'aquella vila

....

DEFUNCIÓ. — El diumenge passat fou enterrat el conegut industrial don Jaume Grivé, que morí'l dia abans, víctima de ràpida enfermetat.

A la seva familia, en particular al nostre amic en Manuel Pagès, regidor adherit al Partit Republicà Català, enviem l'expressió del nostre condol.

....

Se desitja llogar una casa de baixos i pis, pagant-ne de 4 a 5 duros al mes.

Raó: Oficina de Telègrafs

L'AJUNTAMENT

Com de consuetut, el passat dijous se celebrà la sessió ordinària de segona convocatòria.

El consistori's donà per enterat de varis oficis del Govern civil, referents a alguns expedients.

Se llegí, després, un comunicat de l'«Orfeó Granollerí», invitant a la Corporació Municipal per a que l'acompanyi en l'excursió que dita entitat realitza, avui, a Caldes de Montbui.

S'acordà delegar al senyor Coma perquè, junt amb els concellers que voluntariament tinguin gust d'assistir-hi, l'acompanyin oficialment.

El senyor Estrada demanà quelcom que no sentírem i s'aixecà la sessió.

BIBLIOTECA AVANTE

En atenta carta, firmada pel director de la «Biblioteca Avante» se'ns prega l'inserció de la circular que segueix:

«La casa editorial Monclús, ha determinando fundar la Biblioteca Avante, con propósito de poner al alcance de la mayoría del público español y americano, las obras que, dentro del pensamiento, sean expresión pura de las ideas más modernas y avanzadas.

Cuenta para ello con un núcleo importantísimo de colaboradores, nacionales y extranjeros, decididos a secundarla en su esfuerzo de realizar obra hermosa y fecunda.

Nunca como en este momento trágico porque atraviesa Europa, se ha sentido la necesidad de esparcir por el mundo la simiente de la verdadera civilización encerrada en las páginas de los pensadores y de los artistas. Nunca, como en este momento trágico, se ha lamentado la falta de educación espiritual que, bien desarrollado, hubiera, seguramente evitado la catástrofe sangrienta y afrentosa que hoy nos conturba a todos.

España y la América que nació de su sangre, a la que dió su idioma y con su idioma, su espíritu, esperan hoy la obra educadora de sus artistas y de sus pensadores, y convencidos de que esta obra necesita, para ser difundida, como su magnitud lo requiere, del concurso industrial, ya que es necesario llevarla a todos los hogares, esparcirla en todas las mentes, nos hemos propuesto aportarle nuestro concurso en la esfera que nos corresponde.

Una vez, pues, encontrada la forma artística o sea el molde en que debe vaciarse el arte, para hacer llegar al pueblo la verdad y la belleza, era imprescindible encontrar también el vehículo material encargado de difundir esa luz.

La casa editorial Monclús, penetrada de esta verdad, pone en circulación la Biblioteca Avante, en condiciones de presentación gráfica y baratura excepcionales, cumpliendo así una misión cultural a la que no puede ser ajeno ningún ciudadano que se estime.

La Biblioteca Avante, se publicará los días 1 y 15 de cada mes en fascículos de 64 a 100 páginas, cuerpo 8, al precio de 0'50 pesetas cada número, y aceptará suscripciones para todo el territorio del reino a 3 pesetas trimestre.

Hé aquí ahora la lista de autores cuyas son las obras que compondrán la primera serie de volúmenes de la Biblioteca Avante:

- I. Rosario de Acuña y Villanueva.
- II. Alberto Ghirardo.
- III. F. Pi y Margall.
- IV. Gabriel Alomar.
- V. Eugenio Noel.
- VI. José Verdes Montenegro.

IMP. DE E. GARRELL : GRANOLLERS

BANCA I BORSA

CLAVÉ, 34
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs : Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

Ferràn Palau S. O.

Corresponsals del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

Restaurant **Casanovas**

Se serveixen coberts i a la carta
Habitacions amoblades pera families
Banys : Llum elèctrica

Teléfono 2-3-4-0

Rambla del Mig, 3 (Davant del Teatre Liceo)
BARCELONA

Carruatjes de lloguer d'en **Fortunat Casademunt**



**SERVEI INMILLORABLE
PREUS ECONÒMICS**



Prim, 55 : Granollers

CAFÉ RESTAURANT **NUEVO RHIN**

Ronda Sant Pere, 6 : Barcelona
Teléfono 295 A

Servei per coberts des de 4 pessetes
Plats triats de la carta del Restaurant

El millor, avui dia, dels de Barcelona

Fàbrica de
Estoigs i Mostruaris
de totes classes

Josep Terraza (Abans Garí)

Plateria, 35 : BARCELONA



España Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS
Metge Representant: DON ALFRED CANAL

TAULA DE SUBSIDIS

Categoríes	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0'60	0'95	1'50	1'50	1'00	12'50
2. ^a	1'10	1'35	3'00	3'00	2'00	25'00
3. ^a	1'60	1'85	4'00	4'00	2'50	35'00
4. ^a	2'10	2'60	5'00	5'00	3'00	40'00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satisfent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERIA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

Carrer de Sta. Agna, 22, 1.^o
BARCELONA

Las Novedades

Clavé, 8 : Granollers

Camises, Corbates, Gorres, Tirants, Lligues, Genres de punt, Roba blanca de Senyora, Cèfirs, Gemelos, Toballoses, Manteleria, Paraigues i Perfumeria

Els que vesteixen a la moda, compren a n'aquesta casa

E. Vergés Bartolí S. en C.

Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats



Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

SASTRERIA

de

J. Sitjes Freixas



Gran assortit en trajos de llana i fil

Preus baratíssims

Plaça Major, 27

Olis minerals

Majó i Planas

Carrer del Vidre, 2, pral.

BARCELONA